

MAGYAR LAJON

I. Nemzeti Múzeum könyvtárának
BUDAPEST

XI. évfolyam, 255 (3119) szám

KERESZTENY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, Telefon: 12-27.

„Nem kerestem ezt az őrhelyet, de amit vállaltam, vállalom a mai nehéz időkben is”

Magyarország kormányzójának legfelsőbb kéziratát olvasták fel az országgyűlés mindkét házában

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A képviselőház csütörtöki ülésén a képviselők fekete és magyaros ruhában jelentek meg.

Tasnády-Nagy András elnök az ülés megnyitása után közölte, hogy Kállay Miklós miniszterelnök szólanı kíván. A miniszterelnök bejelentette, hogy legfelsőbb kormányzói kézirat érkezett s kérte annak ismertetését. A Ház tagjai a kormányzói üzenetet állva haligatták végig. A képviselőház jegyzője olvasta el a Kormányzó Ur Ófömlőtségének üzenetét, amely így hangzik:

Tisztelt Országgyűlés! Hálásan köszönöm a magyar törvényhozásnak, hogy hősi halált halt fiam emlékére bensőséges kegyelettel megörököltette, özvegye és árvája iránt annyi szeretettel tanusított, de köszönöm az irántam kifejezést juttatott együttérzést is amely jól esett, bár ilyen csapásra nincs vigasz. Különös örömmre szolgált az országgyűlésnek az elhatározása, hogy szeretett fiam emlékének megörökítésével kapcsolatban a lennálló törvényes rendelkezéseken felül is intézményekkel gondoskodni kíván mindazok özvegyei és árvái sorsának biztosításáról, akik életüket áldozták a hazáért. Ez az elhatározás is a magyar hagyományokhoz méltóan juttatja kifejezésre a nemzet sorsközösségét és háláját azok iránt, akik saját életüket adták oda hazájukért.

— Szeretett fiamat, aki emberi érzésével nagy szolgálatot tehetett volna hazájának, a kötelességerzet vitte végzeté felé. Nem tarthattam volna vissza akkor sem, ha akartam volna. Fimulása veszteség a hazának, de életének feláldozásával újabbért szerzett abba a soha el nem hervadó koszorúba, amely a magyar katonát a harcban mindig megillette. Sorsdöntő körökben élünk. Az egész világ harcban áll. Ebben a harcban a becsület a magyar hűség és népünk jól elfogott érdeke irányítja magatartásunkat. A helyzet ma különösen nehéz és felelősségteljes. Ezt az őrhelyet nem kerestem sem magam, sem fiam számára, de amit vállaltam, vállalom ezekben a nehéz időkben is, amíg isten kegyelme nekem erőt ad. Ezután sem kívánok egyebet, mint a nemzet javát szolgálni és minden kérdésben, minden körülmények között úgy határozni és úgy cselekedni, ahogyan a nemzet érdeke megkívánja. Ma mindennekfelett az a kötelességünk, hogy el legyünk készülve a további erőpróbára. Utóképes hadseregbe van szükségünk. Ez a nemzet egész erejét igé-

nyeli és ezért is erőteljesen gyarapodunk kell gazdaságilag. Mindenki tokozott mértékben állítsa munkaejét szolgálatát és ha van, lökjét a végső cél szolgálatába. Reformra élő és haladó országunknak szüksége van. De ezeket okosan kell végrehajtani. Veszedelemes, ha a nemzet csak indulataira hallgat és nem rendelkezik a szükséges érzékkel a való helyzet irányítására. Sohasem szabad a politikának erőszakkal az igazságtalanság szolgálatába állni. A törvények belső megtartásával áll, vagy bukik minden ország. Ennek a szempontnak szolgálata mindenkinek nemcsak kötelessége, hanem léteérdeke is.

— Történelmünk során talán sohasem volt nagyobb szükség a nemzeti egységre, mint nekünk a most folyó élet-halálküzdelem idején, amelynek kimenetele talán évszázadokra eldönti a magyar nemzet sorsát. Rendületlen hittel bízom abban, hogy a haza harca az igazság győzelmével végződik

és erős hitem nem rendült meg nemzeti életünknek abban a korszakában sem, amikor alattomos telforgatók kiszavarták a magyar kalona kezéből a négy éven át diadallal forgatott tegyvert és ellenségeinek prédájává dobták oda a magyar nemzetet. Ezer év után az isteni gondviselés akkor nem hagyta magára Szent István országát és mihelyt a nemzet nagy csapásából felocsudva újra megtalálta önmagát, emelt fővel és erős lélekkel indult el az igazság útján a feltámadás felé és ha most ennek az utnak még előttünk levő részén minden magyar teljesíti a nemzet iránt való minden kötelességét és lelkiismeretesen elvégzi becsületes munkáját azon a helyen, ahol a Gondviselés állította — meg vagyok győződve arról, hogy elérem célom: országunk, magyar fajtánk és egész népünk örök és boldog jövődjéhez. Isten áldása kísérje az országgyűlés munkálkodását a haza javára és dicsőségére.

Tuniszba egymásután érkeznek a német repülőgépek és csapatok

Egyiptomban a német harc-kötelékek sikeresen kivonták magukat az angolok szorításából

Vasárnap óta az események ismét vilámszerűen kergetik egymást. Még kétszer huszonnégy óra sem telt el az angol-szászok afrikai betörése óta, s a német nép vezére máris olyan választ adott az angol-szászok lépésére, amelyre Washingtonban és Londonban aligha gondoltak, noha az az első percől kezdve halálbiztosan előrelátható volt. Szerda reggel óta immár német és olasz hadoszlopok menetelnek a megneszállt Franciaország területén át a Földközi tenger partja felé. Bastiában pedig olasz tengeri egységek jutottak be Korzika védelmére.

Hitler kancellár a francia néphez és hadsereghez intézett felhívásban, nemkülönben a francia államfőhöz írt levélben indokolta meg a kényszerű lépés szükségességét. Mind a két írásból annyi becsületesség és nyíltság, annyi jogérv és felelősségtudat, oly nagyfokú emberiség és lovagiasság csendül ki, hogy a legelfogultabb, a legkonokabb agyából is tiszteletet kényszerít ki a német nép vezérének és kancellárjának a legújabb lelki megnyilvánulása. Maga a francia államfő is kénytelen volt megelégedni formai tiltakozással a német vezér bejelentésével szemben, de ugyanakkor utat engedett úgy a pol-

gári, mint a katonai közegeknek, hogy a német-olasz felvonulás, illetőleg átvonulás zavartalanul történjen.

Igy a vasárnap kora hajnali angol-szász lépésnek gyümölcsei már kezdenek megérni, de ebbe a gyümölcsbe az ő foguk vésik bele. Mert mit eredményezett az afrikai vállalkozás? Európa egyetlen nagy kérdőjelének végleges kiküszöbölését. Kétségtelen ugyanis, hogy Európa egész területén a tegnapi napig egyetlen egy gennyeseési pont mutatkozott, ahol mindig tartani lehetett meglepetésektől és bonyodalmaktól, bármilyen becsületes szándék vezet is egyébként az agg francia államfőt és annak ezidőszerűtlen miniszterelnökét. A Giraud-Darlan-estet éppen elég tanulsággal szolgált e tekintetben. Az angol-szászok jóvoltából most ez az egy gennyeseési pont is kúgtható velt Európa testéből: a német és olasz csapatok menetelése a francia Földközi tenger partja felé pontot tesz annak a kérdőjelnek a helyébe, amelyet Vichy, ha nem is hivatalosan, de ténylegesen mindig jelentett a tengelyhatalmak számára.

De más vonatkozásban is meglepetésekkel szolgálhat a közeljövő.

A német katonai tájékoztató iroda már ma is huszonnégy óra óta

Kelt Budapesten, 1942. november 7-én. HORTHY MIKLÓS sk. Kállay Miklós sk.

Az országgyűlés tagjai a kézirat felolvasása után percekig, rendkívül meleg és lelkes ünneplésben részesítették a Kormányzó Urat majd az elnök ezeket mondta:

— A Ház minden tagja mélyen megilletődve hallgatta a most meghirdetett magas kormányzói üzenetet, amely a Legelső Magyar Ember nemes gyászoló lelkének a nemzet lelkével egybeforradását bensőséges szavakban fejezte ki. E szavak hallatára megújult a mi gyászoló szívünk fajdalma és megújul, mely bizsleletünk és ragaszkodásunk érzése a Fömlőtságt: Ur iránt, aki a legnagyobb csapat is erős lélekkel fogadta. Megértjük e szavakat. Tudjuk, hogy komoly erőpróbára kell eikészülnünk és e próbára erőt csak úgy fogunk gyűjteni, hogyha mindenki fokozott mértékben állítja testi, lelki és anyagi erejét jövőnk szolgálatába. Kérjük a Mindenhatót, tartsa meg Öt a nemzet számára töretlen testi és lelki erővel.

A Ház tagjai az elnök szavai után újra hosszú ideig, melegen ünnepltek a Kormányzó Urat. Az elnök ezután a gyűlést félórára felfüggesztette.

A kormányzói üzenetet a felsőházban is felolvasták.

de annál többet sejtetően közölte, hogy az afrikai partok ellen intézett támadásra a visszautés már is folyamatban van. Hogy hol, és miként, az egyelőre katonai titok. De annyi már is kétségtelen, hogy a washingtoni agytrószát által kitervezett kalandnak a végére a pontot a tengely haderő generálisai fogják tenni, talán rövidebb időn belül, mint azt ma még sejtetni lehetne...

Vichy. (MTI.) Az OFI jelenti: A francia rádió felhívást intézett a nyílt tengeren tartózkodó valamennyi francia kereskedelmi hajóhoz, hogy haladéktalanul fussanak be a legközelebbi földközi tengeri, vagy korzikai francia kikötőbe.

Bern. (Bud. Tud.): Ide érkezett jelentések szerint Tuniszba egymás után érkeznek német repülőgépek és csapatok. Ezeknek számerejéről azoaban eddig semmiféle jelentés nem érkezett. Londoni hír szerint brit és amerikai csapatoknak Tuniszba való bevonulásáról az angol fővárosban semmit sem tudnak.

Berlinből jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: Német harci-kötelékeknek sikerült Északafrikában kivonni magukat az angolok szorításából.

Megalakult Nagyváradon a Társadalmi Egyesületek Nemzeti Együttműködése

Antal István miniszter feltűnő beszédben ismertette a létrejött együttműködés jelentőségét

Nagyvárad. Saját tud. Csütörtökön délelőtt a fél 12 óras gyorsal érkezett meg Nagyváradra Antal István nemzetvédelmi miniszter. Kísératében érkezett Lányi János személyi titkár, Pádayi Gulyás Jenő és Donáth György képviselő, továbbá Bende István és dr. Péter Ernő, a miniszter munkatársai. Az állomáson dr. Czifra Kálmán megyei főispán, dr. Hlatky Endre városi főispán, dr. Soós István polgármester, dr. Horváth György rendőrfőtanácsos és dr. Nadányi János alispán fogadták a minisztert, aki megérkezése után azonnal a városházán gyülekező társadalmi egyesületek értekezletére hajtatott.

Hatvan egyesület képviselői az alakuló gyűlésen

A városházán erre az időre már összegyűltek a feldiszlített nagyteremben a meghívott társadalmi egyesületek képviselői. Képviseletet magán a Biharvármegyei és Nagyváradai Nőegylet, Biharvármegyei Orvos és Gyógyszerészek Tudományos Egyesülete, Gyermekvédő Egyesület, Nagyváradai Katolikus Kör, Lőrántffy Zsuzsanna Jótékony Egyesület, Nagyváradai Szigligeti Onképzőkör, Nagyváradai Sport Egyesület, Nagyváradai Római Katolikus Nővédő Egyesület, Nagyváradai Bérkocsisok Egyesülete, Református Kör, Biharvármegyei Régészeti Egyesület, Tudóvész Ellen Védkező Egyesület, Ujságíró Otthon, Nagyváradai Ág. Evangélikus Nőgyámintézet, Nagyváradai Hűsáparosok Szövetsége, Nagyváradai Gyógyszerész Szövetség, Római Katolikus Legényegylet, Kereskedelmi Csarnok, Hadirokkantak Nagyváradai Csoportja, Árpád Lovászegylet, Magyar Vöröskereszt Nagyváradai Fiókja, Posta, Jogász és Mérnök-tisztviselők Nagyváradai Csoportja, Országos Egészségvédelmi Szövetség Nagyváradai Csoportja, Országos Birói és Ugyészi Egyesület Nagyváradai Csoportja, Szent László Postagalamb Sportegyesület, Székely Hadosztály Nagyváradai Főszéke, Magyar Mérnökök Nemzeti Szövetsége Nagyváradai Osztálya, Magyarországi Gyógyszerész Egyesület Biharvármegyei és Nagyváradai Kerülete, Biharvármegyei és Nagyváradai Nemzeti Kaszinó, Segédhivatali Tisztviselők Országos Szövetsége Nagyvá-

radi Csoportja, Nemzeti Munkaközpont Nagyváradai Csoportja, Magyar Királyi Postatisztviselők Nagyváradai Körzete, Házfelügyelők Orsz. Egyesülete Nagyváradai Csoportja, Fehérváz Bajtársi Egyesület, Cserkész Szövetség, Americana Nagyváradai Korporációja, Középiskolai Tanárok Köre, Törekvés Sport Egyesület, Református Nőszövetségek, Számvevő Tisztviselők Országos Egyesülete Nagyváradai

Dr. Hlatky Endre megnyitó beszéde

Háromnegyed 12 órakor elfoglalták helyeiket a város közgyűlési termének emelvényén azok az előkelőségek, akik Antal István minisztert az állomáson fogadták volt s kevéssel 12 óra előtt megjelent a jelenlevők lelkes éljenése közepett a teremben a nemzetvédelmi és propagandaugyi miniszter kíséretével együtt.

A gyűlésen Hlatky Endre városi főispán elnökölt, aki megnyitójában üdvözölte a megjelenteket és rámutatott arra, hogy a nagyváradai társadalmi egyesületek életében jelentős fordulat állott be a mai nappal, amikor nemzeti együttműködésbe való tömörülésüket határozzák el. Hálaosan köszönte a miniszternek, hogy a

Fiókja, Nagyváradai Baross Szövetség, Biharegylet Nagyváradai Osztálya, Nagyváradai Iskolánkülső Népnevelési Bizottság, MANSz, MAV Csoport, Országos Dalosszövetség Nagyváradai Csoportja, Keresztény Ifjúsági Egyesület, Állami Tanítók Egyesülete Nagyváradai Csoportja, Polgári Tanárok Egyesülete Nagyváradai Csoportja, Méhészek Egyesülete és a Nemzeti Munkakamara.

gyűlésen való részvételével a helyi jelentőségen messze túlmenő fontosságot kölcsönzött ennek a megmozdulásnak. Szükséges, mondotta ez a tömörülés, mert az egyesületek külön-külön végzett tevékenységükkel sok esetben fölösleges munkát végeznek, viszont sok feladat megoldására azért nem vállalkozik egyesület, mert feltételezi, hogy bizonyos munkát más társadalmi közületek ugyis elvégeznék. Üdvözölte a minisztert, a megjelent előkelőségeket és a társadalmi egyesületek képviselőit s a köszönet és a jövőbe vetett hit gondolatának hangzatosával nyitotta meg a Társadalmi Egyesületek Nemzeti Együttműködésének alakuló ülését.

Megalakul az egyesületközi együttműködés

Donáth György országgyűlési képviselő volt az ülés első szónoka, aki a budapesti társadalmi egyesületek együttműködésének vezetője. Ismertette azokat az elveket, amelyek alapján ez az egyesülés a fővárosban megvalósult és rámutatott azokra a tanulságokra, amelyeket az eddig végzett munka felmutathat.

z: Csak azok az egyesületek vétessenek fel, amelyek a nagy magyar kérdésekben egyöntetű fellegást vallanak. És pedig: 1. Vallaniok és szolgálniok kell a magyar birodalmi gondolatot. A magyarság a szent-istváni birodalom területén megértő békeességben élhet együtt más népekkel, de az alapító és a házigazda jussán a vezetés jogát elvitatni nem engedi. Viszont vannak népek és fajok, amelyekkel az együttélést tartósan elköpzelni nem lehet. 2. A közéletet az erkölcs kötelező parancsainak kell alávetni s ez az erkölcs csak a ke-

resztény erkölcs lehet, mert a magyarság és kereszténység egyet jelent. 3. Irányadónak kell lennie a magyar testvériség gondolatának, a szociális gondolatnak.

Ezután Thury Kálmán a társadalmi egyesületek nevében üdvözölte a minisztert és a többi megjelenteket és indítványt olvasott fel, amely szerint a nagyváradai társadalmi egyesületek az ismertített célok elérése érdekében elhatározzák, hogy a feladataikat a Nagyváradai Társadalmi Egyesületek Nemzeti Együttműködésének keretében oldják meg.

A javaslatot egyhangú helyesléssel fogadták az egyesületek képviselői, mire Hlatky Endre kimondotta a megalakulást.

Ezután Tripsó Sándor nyugalmazott táblabíró felolvasta az együttműködés egységessége szempontjából szükséges ügyrend-tervezetet. Eszerint az új alakulatban minden résztvevő egyesület egy rendezés és egy póttaggal képviselteti magát. Az együttműködés szervei az elnök, a helyettes elnök, az ügyvezető titkár, az együttes ülés és az intéző bizottság. Az ügyrendet, amely pontosan meghatározza a közös célkitűzéseket és az együttműködés módját, az ülés egyhangúlag elfogadta.

Antal István beszéde

Ezután Pádayi Gulyás János országgyűlési képviselő szolt a társadalmi összefogás jelentőségéről, majd dr. Antal István propagandaugyi miniszter mondotta el nagyhatású beszédét.

Beszéde bevezető részében arra mutatott rá, hogy azért van szükség a társadalmi egyesületek szorosabb együttműködésére, mert az ország már esztendő óta állandó veszedelem között él s a magyarságnak ezeket a veszedelmeket nemcsak le kell küzdenie, hanem nemzeti céljait is el kell érnie. E nemzeti célokat három eszközzel munkálhatjuk

1. honvédségünk erejével; 2. a politika vezetés céltudatosságával; 3. a társadalmi erők egységbe hangolásával. Honvédségünkért továbbra is meghozunk minden áldozatot, mert éppen Nagyvárad tanulhatta meg keservesen annak a tételnek igazságát, hogy az a nemzet, amely sajnálja az áldozatot saját hádelegéértől, kénytelen lesz ellátni az idegen hadsereget.

Sok milliárdra rug a nemzetnek a honvédeggért hozott áldozata a valószínű, hogy ez a jövőben még csak növekedni fog, de tisztában kell lenni azzal, hogy minél inkább előrehalad a háború és minél inkább komplikálódnak az európai viszonyok, annál inkább jelent számunkra a hadsereg biztosítékot, erőt, hatalmat, életet.

A politika is hivatása magasztalan áll. Ez a megállapítás vonatkozik a mai politikai élet összes tényezőire, pártkülönbség nélkül, mert ez a politika, amely annyi fegyelmet, megértést, felelősségérzetet, lelkiismeretet mutat a nemzet összes nagy életproblémái iránt ezekben a felelősségteljes időkben, — a magyar politikának ez a mai magatartása bizonyítja a magyarság fölényes államművészetét és a nemzet vezetési képességeit.

Ami az állami életben az alkotmányozás, az a társadalmi vonalon az autonómia. Az autonómia gondolatának megőrzése és tisztelése, a magyar politikai géniuszunk éppen olyan elválaszthatatlan tulajdonsága, mint az alkotmányosság és a parlamentarizmus az államvezetés tekintetében.

Azután Antal István miniszter arra mutatott rá, hogy a megalakuló társadalmi együttműködés egyik legfontosabb feladata a kishitűség, hialkodás, peszezimizmus és defétizmus elleni küzdelem lesz. Nincsen semmi okunk sem a peszezimizmusra, sem a kishitűségre a nehezen már túl vagyunk, ami most következik, az bár talán igénybe fogja venni legmagasabb erőfeszítésünket és szembefordulásunkat, de minden bizonyossággal meghozza a végső győzelmet számunkra.

A mi közös ügyünket legyőzni nem lehet! Nemcsak azért, mert mérhetetlen, érintetlen és csodálatos anyagi és hatalmi erők állanak még mögötte, amelyek nemhogy kiebbednének, de egyre növekednek, de azért sem, mert az erkölcsi igazság leggyűreére nem elegendők a világ összes flottái és uszító rádiói. A legkomolyabban figyelmeztetem azokat az általában igen jól ismert elemeket, akik most a kávéházakban hangoskodnak, hogy semmi okuk nincsen a hangoskodásra, sőt minden okuk meglesse a csendes, visszahúzódó viselkedésre. Nem fogjuk törni a cüggasztó lélek bomlasztó defétista propagandájának kiatknázását bárhonnán jöjjön is az, mert ez a magartás voltaképpen az ellenséges propaganda útmutatásaihoz való igazodás, amely a mai, komoly időkben hazafülszámába megy. Ujabb 1918 nem lesz Magyarországon. Akik erre spekulálnak, azok keservesen csalódnak, mert szemben találják magukat nemcsak az állam hatalmi erejével, hanem az egész nagy magyar társadalom imponáló erével és eltökélt akaratával is. Ha Zrínyi Miklós gróf néhány száz évvel ezelőtt, amikor megkérdezték: mi kell a győzelemhez, azt felelte, hogy fegyver és jó vitézi resolúció, akkor ma is azt feleltetjük, hogy fegyver és jó vitézi resolúció kell a győzelemhez. A fegyver ott van a győzelmes honvéd kezében, a jó vitézi resolúciót pedig itt kell keresni mindnyájunk szívében s hogy ez így legyen, azt kell munkálnia a most — az országban élőknek — megalakult nagyváradai társadalmi együttműködésnek.

A gyűlés a Himnusz eléneklésével ért véget.

Apolló Filmszínházban

Karády Katalin különleges tárgyú filmje

Péntektől

Ne kérdezd ki voltam

Csütörtökön utol ára

Házasság

Előadások kezdete: 5. 3 és 7:15 órakor

Belvárosi

Kellemesen fűtve

Halálos csók!

Karádynak Halálos tavaszt felülmúló óriás sikerű filmje. Jegyelővét d. e. 11-től 1-ig.

Luis Bromfield gyönyörű regénye az utóbbi évek legnagyobb filmalkotása

Árviz Indiában

Főszereplői: Tyrone Power, Myrna Loy

Csütörtökön utoljára:

Segítség! Örökölttem

Péntektől a Casinóban

Teljesen felkészült a tengely hadereje a meglepetésnek szánt angol lépésre

Rövidesen döntő ellenépést tesz a tengely. Nagy veszélyek ériék az amerikai tengeri erőket

Berlinből jelentik: (MTI) A Német Távírti Iroda katonai munkatársa írja: Az angol-amerikai vállalkozás Észak-Afrikában a tengely hadvezetését nem találta készületlenül. Egész világos, hogy London és Washington mit akar mind a Rommel elleni offenzívával, mind az észak-afrikai szövetséges vállalkozásával. Céljük a tengely haderejének kiszorítása. Észak-Afrikából és a földközi-tengeri uralom visszaszerzése. Azonban épp ezért, mert ilyen terv kivitele régebbi idő óta a lehetőségek közt szerepelt Németország és Olaszország vezérkara már akkor döntött a leendő ellenintézkedésekről. Pillanatnyilag többet nem lehet mondani, de beavatott körökben már most biztosra veszik, hogy Churchill és Rocsevelt látszateredménye rövidesen kedvezőtlen irányban folytatódik. Semmi sem jellemzi jobban a tengely erejét, mint az a körülmény, hogy elegendő hadianyagja és csapata van minden komoly veszéllyel való szembezállásra. Azok a csapatok, amelyeket most harcba fognak vetni, nem tartoznak a stratégiai tartalékok kötelékébe. Ezek a csapatok hosszú idő óta lábbal tett fegyverrel álltak egy nagyszabású belőresi kísérlet esetére.

Laval Hitler kancellártól vette át a Petainhoz intézett levél másolatát

Vichy. (MTI) Az OFI jelenti: Hivatalosan közlik, hogy Laval kormányfő szerdán Münchenben találkozott Hitler vezér és kancellárral. Több megbeszélést folytattak, melyekben jelen volt von Ribbentrop birodalmi külügyminiszter is. Egyik megbeszélésen jelen volt gróf Ciano olasz külügyminiszter is. A megbeszélések tartalma alatt Laval állandó összeköttetésben volt Petain államfővel és tájékoztatta a megbeszélések eredményéről. A megbeszélések befejezése után Laval repülőgéppel visszatért Vichybe, ahova délután két órakor érkezett meg. Megérkezése után azonnal beszámolt Petain államfőnek és a délutáni minisztertanácson a kormány tagjai előtt ismertette a megbeszélések eredményeit. A megbeszélések során Hitler átnyújtotta Lavalnak Petainhoz intézett levele másolatát is.

Rómából jelentik: (MTI) Illetékes körökben kijelentették: Tudomásunk van arról, hogy az ellenség Marokkó elfoglalása után meg akarja szállni Tuniszt, hogy azután Európát megtámadják. Ilyen körülmények közt sürgős szükség volt arra, hogy megszállják mindazokat a francia szuverenitás alá tartozó területeket, amelyekre még az angol és amerikai támadás kiterjedt volna.

Teljes erővel folyik az amerikai tengeri erő elleni támadás

Berlin. (MTI) Az Interinf jelenti: A német és olasz légi és tengerierők angol-amerikai partraszálló csapatok elleni támadás során egy repülőgépet sikerült szerdán délelőtt két bombával eltalálni az Argus repülőgépanyahajót. A nehézbombák borzalmas hatást értek el. A repülőgéphordozó az oldalára dőlt. A tengely bombázói az angol és amerikai csapatszallítóhajók közt is nagy pusztítást okoztak. Három közepes nagyságú hajó kigyulladt. Egy 8.000 és egy 10.000 tonnaú csapatszallítóhajó elsüllyedését megállapították. Megfigyelték, hogy több hajóegységet be kellett vonatni Gibraltarba. Egy német repülőgép ötméter magasságból elrepült az algériai öböl felett és bombákat dobott le a repülőterre. Két repülőgép kigyulladt

és még számos gép elpusztult. A német gép szerencsésen visszatért támaszpontjára. Az algéri öbölben három ellenséges gépet lelőttek. A támadások november 11-én is folytatódtak.

Rommel tábornagy páncélos hadserege szerdán is folytatta mozdulatait, anélkül, hogy az angol támadások Rommel terveit megzavarták volna. Marsba Matruhnál lelőttek két ellenséges gépet. Német gépek angol páncélosokat támadtak, amelyek saját vonalaikat megelőzve, az olasz erők oldalába akartak kerülni. Az ellenséges páncélosokat visszatérésre kényszerítették.

Vichy. (MTI) Az OFI jelenti: Szerdán reggel fél 9 órakor egy német katonai osztag megérkezett Vichy közelébe. Később könnyű osztagok helyezkedtek el a város felé vezető úton. Vichyben egyetlen német ka-

Casablanca elesett

Vichy. (MTI) Az OFI jelenti: Az észak-afrikai helyzet szerdán reggel a következő: Algirtól keletre nem történt semmiféle partraszállás. Algír vidékén a helyzet változatlan. Csapatok érintkezésben vannak az ellenséggel. Oran vidékén csapataink megtartották állásaikat. Casablanca parancsnoka háromnapos küzdelem után kénytelen volt az ellenségeskedések beszüntetését kérni mert minden ellenállási lehetősége megszűnt. Port Lyautay és Safi helyzetében nem történt változás. Marokkóban még folynak a harcok. Tuniszban az éjjel nyugodtan telt el. Reggel háromnegyed-órás riadó volt.

Lisszabon. (MTI) A Stefani jelenti: Londoni jelentés szerint francia Nyugat-Indiában Gozelpen, Francia-Guyaneán és Martiniquen amerikai csapatok szálltak partra.

Algír. (MTI) Az OFI jelenti: A parancsnok tábornok kiáltványt intézett a lakossághoz, amelynek értelmében Algír egész területén ismét kihirdeti az ostromállapotot. Tunisz területén tilos minden csoportosulás. Nogues tábornok Fezben ütötte fel főhadiszállását.

tonát sem lehet látni.

Berlinből jelentik: (MTI) Illetékes német helyen közlik: Mint a Wilhelmstrassen közölték, Petain tábornagy, francia államfő, hivatkozással a fegyverszüneti megállapodásokra, tiltakozott a német csapatoknak a meg nem szállt Franciaországba való bevonulása ellen, másfelől utasítást adott a katonaságnak és rendőrségnek, hogy ne tanúsítsanak ellenállást a német csapatokkal szemben.

Vichyből jelentik: (MTI) Az OFI jelenti: Laval miniszterelnök szerdán délután tanácskozott az államfővel.

Toulonból jelentik: (MTI) Az OFI jelenti: A francia hajóhad szerdán délután még mindig a kikötőben gonygzott.

Párizs. (MTI) A NTL jelenti: A kormány rendeletére a megnevezett francia területen szabadlábán élő angolokat és amerikaiakat internálták.

Párizsból jelentik: (MTI) Az OFI jelenti: Francia Nyugat-Afrikában még mindig nyugalom uralkodik.

Algirből jelentik: (MTI) Az OFI jelenti: Szerdán este a francia és az amerikai parancsnokság között még folytak a megbeszélések.

Tuniszből jelentik: (MTI) Az OFI jelenti: Hivatalosan jelentik, hogy Tuniszban eddig sehol nem szálltak partra tengelycsapatok.

Az OFI jelenti: Az olaszok szerdán délután partraszálltak Kórczika szigetén Bastia kikötőben.

Berlinből jelentik: (MTI) Az Interinf jelenti: A tengelycsapatok mozdulatai a franciaországi déli partok védelmére gyorsan és tervszerűen folynak. A francia lakosság előzékenységet tanúsít a bevonuló csapatok iránt.

Vichyből jelentik: (MTI) A Német Távírti Iroda jelenti: A német csapatok átvonulása a legnagyobb rendben történik. Incidens sehol sem volt.

Költségvetési beszédében jelentette be a kultuszminiszter a nagyváradi műszaki főiskola felállítását

Több gimnáziumot szakiskolává alakítanak át

A kultuszárca költségvetésének tárgyalása során Szinyei-Merse Jenő nagy feltűnést keltő beszédet mondott.

A miniszter, azzal kezdte beszédét, hogy ma elsősorban az új Európáért folyó gigantikus küzdelemben kell helytállnunk és éppen ezért nem lehetett emelni a nemzet kulturfejlődését szolgáló egyes tételket. Ez a költségvetés a mai idők realitásához alkalmazkodó költségvetés. A jövő évi költségvetésben a kiadások főösszege a nyugdíjellátás nélkül 278 millió pengő. Csonkamagyarország 1938-39. évi költségvetésének háromszorosa. Az előző évihez képest 59 millió pengő emelkedést mutat. A többletből 19 millió a délvidéki iskolák ügyeit szolgálja, 26 millió a már végrehajtott intézményrendezésből folyó többlet. A többletnek legjelentősebb tételéből visszatükröződik hogy a kultúra szolgálatában állók lényeges megsegítését célozza a költségvetés. A kultuszminiszter ezután részletesen foglalkozott népoktatásunk időszéri kérdésével. Ahhoz, hogy a népiszkola feladatát betölthesse, hivatása magaslatán álló tanítóira van szükség. Hogy ezt elérjék, mentesíteni kell a tanítókat az anyagi gondoktól. Sajnos, a jelenlegi helyzet nem alkalmas a végleges rendezésre. A jövő évi költségvetésben sikerült a tanít

tóság több fájdalmát orvosolni. A népiszkoláknak nemcsak közismereteket kell nyújtani. A falusi iskoláknak komoly mezőgazdasági szaktudást kell nyújtani. Egyébként már az elemi iskolák első osztályában meg kell kezdeni a nemzeti öntudatra való nevelést. Különös gondot kíván foglalkozni a népfőiskolák kérdésével, amelyre nálunk különösen nagy szükség van. A nem magyar tanítvány iskoláink szám jelentősen megnövekedett. Nemzetiségeink kulturügyeinek intézésénél a szentistváni gondolatot igazodunk. Ennek legszebb jele, hogy az ezer éves hazában nemzeti-egyeink megőrizhették nyelvüket és népi szokásaikat. A jövőben is mindent megtesz, hogy a visszacsatolt területek tanítói megfelelő irányítást kapjanak munkájukban. Arra kéri nemzeti-egyeinket, ne feledjék, hogy ennek az államnak polgárai. Az első követelmény a magyar hazához való tántoríthatatlan hűség.

A kultuszminiszter ezután emlékeztet a minisztériumban folyamatban vagy előkészületben lévő munkálatokra. Átszervezésre kerül az országos irodalmi és művészeti tanács. Művésztelepeket állítanak fel a jövőben. Felelemlik a hazai művész ösztöndíjakat is. Megteremtik annak pénzügyi lehetőségeit, hogy a ma-

gyar filmek művészi fejlődését biztosítsák.

Tervebe vettük, hogy Nagyváradon az ott megszüntetett 150 éves jogakadémia helyett két évfolyamos „Műszaki főiskolát” létesítsünk. — mondotta a miniszter. — A műszaki képesítésű szakemberekben ugyanis hiány van. Ezt a hiányt az okozza, hogy olyan műszaki munkálatokat is teljes képesítésű mérnökök látnak el, amelyeket kisebb, a teljes műegyetemi végzettségű alacsonyabb képesítésű, úgynevezett „műszaki tisztek” — külföldön ezeket almérnököknek hívják — láthatnak el. Ezeknek a képzését lenne majd hivatva szolgálni ez a műszaki főiskola. A jogakadémia helyett két évfolyamos műszaki főiskolát létesítenek műszaki tisztek képzésére. 250 gimnázium közül bizonyos számot szakiskolává alakítanak át. Új polgári iskolák szervezésére is szükség van, főleg ott, ahol a gimnáziumok zsúfoltak. A főiskolák világegyesületének szervezeti reformja a jövőben valószínűleg megvalósul. A miniszter ezután részletesen reflektált az egyes felszólalásokra, majd a kultuszárca költségvetésének elfogadását kérte. A miniszter beszéde végén lelkes taps és éljenzés köszöntötte és sokan az ellenzék részéről is siettek hozzá üdvözölni.

Dr. Soós István polgármester az egyháztársadalmi szervek feladatairól beszélt

Milyen feladatok merülnek fel a külső és belső front szilárd védelmében?

Nagyvárad. Saját tud. A Keresztény Ifjúsági Egyesületek Világszövetségének imahete keretében szerdán este dr. Soós István polgármester, a nagyvárad református egyházközség főgondnoka, tartott előadást az egyháztársadalmi szervek munkájáról és feladatairól. Beszéde elején megállapította, hogy az egyháztársadalmi szervek feladata időnként változik a kor, a körülmények és a történelmi miliő követelményeinek megfelelően. Így, a 22 éves idegen uralom alatt az egyházi női és férfiszövetségeknek főként nemzetfenntartó feladatuk volt az elnyomó idegen hatalommal szemben. A cél akkor az volt, hogy érezze minden magyar ember: nem áll egyedül a ha az államhatalom jóakarató kezeinek támogatását nem érezheti, sőt annak lesújtó keze mérveedik felé, a maga árvaságában, gyámoltalanságában érezze maga mögött az ő nagy családját, az egyház köré tömörült magyar társadalmat.

— Ma — folytatta a polgármester, — örvedetesen megváltozott a helyzet a ennek megfelelően az egyháztársadalmi szervek feladata is. Ez a feladat önként adódik, ha magunk köré nézünk. Háborúban állunk olyan ellenséggel, melynek győzelme esetén egész nemzeti létünkre, egyházunkra teljes megsemmisülés várna. Az adott helyzet maga után vonja az adandó feladatokat is: kitarítani kívülről és belülről, megerősíteni egyházunk révén a nemzetet, munkálkodni a nemzet egységén, vigyázni a belső frontra és minden tekintetben odahatni, hogy a magyar nemzetnek ez a keresztesháborúja úgy lelkiekben, mint anyagiakban kellő támogatással és utánpótlásokkal győzelmes lehesen.

A mai feladatok

— Az egyháztársadalmi szervek, tehát a nőegyletek, nőszövetségek, leányszövetségek, férfiszövetségek, ifjúsági egyesületek mindenképpel támogatni kötelesek az államszerveket, a hatóságokat abban az óriási nagy munkában, amely a külső front és a belső front megerősítésére irányul. Különösen szép, nemes és emberbaráti szeretet háru ezekre a társadalmi alakulatokra a hadbavonultak hozzátartozóinak látogatása, gyámoltása, segítése terén. Ez a szép szolgálat a bajtársi szolgálat formájában nyilvánul meg. Örömmel állapítottam meg, hogy úgy katolikus, mint református és evangélikus részről igen sokan, igen szép számmal jelentkeztek erre a szolgálatra és így megvan az a lehetőség, hogy a hadbavonultak hozzátartozói állandóan látogathatók legyenek és róluk gondoskodás történjen.

— A bajtársi szolgálaton kívül igen

Bankösszeköttetéssel rendelkező előkelő biztosító intézet keres a biztosítási szakmában jártassággal bíró

szervezési üzletszerzőket

fixfizetéssel, költség hozzájárulással és jutalékkal. Részletes ajánlatokat "Előléptetési lehetőség" cíligére a kiadó továbbít.

fontos szerep jut a társadalmnak a harcúterén küzdő katonák megerősítése, téliruhával, ajándékokkal való ellátása terén is, amely feladat a Vöröskereszt irányítása mellett bonyolódik le. E tekintetben a magyar társadalom, a különböző társadalmi szervek és egyesületek eddig is megtették a maguk kötelességét és bizonyára ezután is meg fogják tenni.

— Az elmondottakon kívül éppen a mai adott helyzetből folyó egyéb kötelezettségeink is. Ilyen a belső front tartása, a belső egység megtörése elleni különféle nyílt és burkolt támadások leküzdése, a győzelembe vetett hit és a győzelem elszánt akarata megerősítése minden magyar ember lelkében. A társadalmi szervezetek kötelesek a nemzet és az egyház magasabb érdekei szempontjából ezen a téren is mindent elkövetni, hogy a magyar társadalom lelki egysége, lelki épsége és lelki erőssége megővható legyen, mert csak egy fegyelmezett, az ő érdekében kiadott hatósági intézkedéseket engedelmesen

végrehajtó, megértő és belátó társadalom lesz képes arra, hogy a mai változó időkkel elbíra viselni és magát átmentse egy jobb jövőre.

A mi kitartásunknak kell most győzedelmeskedni

Hindenburg mondása, hogy az a nemzet nyeri meg a háborút, amelynek jobbak az idegei, örökérvényű s ma is fennáll. Mert ha valamikor, úgy ma, a multak tanulságai után még jobban kell vigyáznunk arra, hogy a mi idegeink jobbak, erősebbek is kitartóbbak legyenek, mint azoknak idegei, akik már egyszer tort ültek felettünk s akiknek nemzeti szerencsétlenségünket köszönhetjük. Tegye meg tehát minden egyes egyháztársadalmi szervezet, annak vezetősége és minden egyes tagja azt a kötelességet, amelyet a mai helyzetünk elvár és megkövetel és akkor egyházunkat és nemzetünket nem fogja tudni semmiféle ördögi hatalom megdönteni és megsemmisíteni.

Bevezetik Nagyváradon is a Magyar Lapok javaslatára kidolgozott zárórarendszert

A Baross Szövetség, az Ipartestület és a Kereskedelmi Csarnok letárgyalta, elfogadta és jóváhagyásra a polgármester elé terjesztette az új rendszert

Nagyvárad. Saját tud. Olvasóink jól emlékeznek arra, hogy az új zárórarendelet életbelépése előtt javaslatot vetettünk fel az ungvári rendszer nagyvárad alkalmazására. Ez a rendszer abban áll, hogy reggel 8 órától délután 4 óráig egyfolytában tartanak nyitva az üzletek és dolgoznak a műhelyek. Az időszámítás egy óras kitalálásával ez a terv még időszerűbbé vált, úgy hogy nem nehéz belátni nagy előnyeit a fűtőanyag

és villanyáram megtakarításának szempontjából, nem beszélve az alkalmazottak nagy előnyeiről. Javaslatunknak a jelek szerint hasznos visszhangja támadt, mert a Baross Szövetség, az Ipartestület és a Kereskedelmi Csarnok magáévá tette és jóváhagyás végett az alispán és a polgármester elé terjesztette. Ertesüléseink szerint az alispán már el is fogadta az indítványt, a polgármester azonban még nem döntött.

Jelentős megtakarítás a fűtésnél és világításnál

A Kereskedelmi Csarnok átirata, amelyet a polgármesterhez intézett, érdekes és minden méltánylást megérdemlő indokolást terjesztett elő:

— A Kereskedelmi Csarnok szakmai szakosztályai által hozott határozatot — stól az átirat, — kivétel nélkül azzal indokolták meg, hogy a ma érvényben lévő záróra rendelkezése szerinti déli szünet a fűtésnél és világításnál nem mozdítja elő kellőképpen a takarékoság elvét, mert a 13 órakor abbahagyott fűtést 14 óra 30 percig újra kell élesíteni és fűteni kell a vevőközönség érdekeit szem előtt tartva 17 óráig. Így a fűtési idő naponta 7 óra 30 perc, míg az egyfolytában üzlet nyitvatartás esetén, az üzletzárás előtt mintegy 1 óra 30 perccel a fűtést abba lehet hagyni, (mivel az üzlethelyiség az egyfolytában való fűtéssel teljesen átmelegedett), tehát a fűtési idő 6 óra 30 perc, így a fűtési megtakarítási idő egy teljes óra,

ezt az időt pedig fűtőanyagra átszámítva: mennyiségileg és összegszerűleg igen jelentős summat tesz ki.

— Jelentős a megtakarítás a világításnál is, mert a megosztott munkaidővel nyitvatartott üzletek 15 óra 30 perctől világítani fognak 17 óra 30 percig, tehát teljes 2 óran keresztül, míg az egyfolytában való nyitvatartás esetén csak 15 óra 30 perctől kell világítani, tehát 30 percen keresztül, így a megtakarítás 1 óra 30 perc és hogy ez pénzben és anyagban mit jelent, ehhez kommentár nem szükséges.

Szociális érdekeket is szolgálja az új rendelet

— Az egyfolytában való üzletnyitvatartás pedig, úgy a munkás, mint az alkalmazott szociális érdekeit szolgálja, nevezetesen míg a déli szünet beiktatásával egy késő esti órára kitalódó

Egésznapos konferenciát tartanak a nagyvárad református nőszövetségek

Nagyvárad. Saját tud. A nagyvárad református egyház nőszövetségei vasárnap, 15-ikén konferenciát tartanak a polgári leányiskola dísztermében. A konferencia reggel 9 órakor mind a négy parochiális körben megtartandó bibliórával kezdődik, 10 órakor istentisztelet, szintén parochiális körök szerint. Fél 12 órakor a polgári leányiskola dísztermében dr. Ferenczy Károlyné tart előadást „Nőszövetségeink megújítása és mai feladatai” címmel. Az előadást megbeszélés követi. Délután 3—4 órakor szintén előadás lesz megbeszéléssel, csak asszonyoknak. Az előadás címe „A lánylelkű asszony”. Előadó és a megbeszélés vezetője dr. Ferenczy Károlyné. Délután 5 órakor műsoros ünnepély lesz a szegénysorsú iskolás gyermekek felruházására.

Hirdessen a Magyar Lapokban

munkaidővel kell az üzleteket nyitvatartani. Ennél fogva a munkaadónak, az alkalmazottnak nem marad ideje, a déli szünet ideje alatt, mert a túl rövid, a késő esti órákban, mert akkor már késő van a családjával való foglalkozásra és törődésre. Kulturális igényeit egyáltalában nem elégítheti ki.

— Az egyfolytában nyitvatartás esetén a napnak egy jó része megmarad a családdal való együttlétre, sőt áldozhat időt kultúrtevékenységeire, esetleg szórakozásaira is.

— A vásárló közönség részére pedig éppen elegendő idő áll rendelkezésre 8 órától 16 óráig, hogy a vásárlásait elvégezhesse. Az így rendezendő záróra szokatlansága talán egy ideig zavarólag fog hatni, azonban az ember lévén a szokásoknak a rabja, ezen újítást is igen hamar magáévá fogja tenni és megszokja.

— A város kereskedő- és iparostársadalma nagy érdeklődéssel várja a polgármester döntését és reméli, hogy a közérdekét képviselő új rendszer bevezetésének nem lesz semmi akadálya.

Népszámlálás Brit-Indiában. Új-Délhírből érkező jelentés szerint India összlakosságának számát a legújabb népszámlálás alkalmával 388 millióban állapították meg. 1931 óta tehát 55 millió a növekedés. A tulajdonképpeni Brit-India lakossága 295,8 millió, míg a hindu-államoknak 92,2 millió lakosa van. A legnépesebb indiai gyarmat a 61 millió Bengália. (TFK.)

A Római Katolikus Nőszövetség közgyűléséhez csatlakozott összes nagyváradi katolikus asszony- és leányegyesületek közös közgyűlése

Mint értesülünk, a Róm. Kat. Nőszövetség bihari kerületéhez tartozó összes nagyváradi katolikus asszony- és leányegyesületek folyó hó 22-én, vasárnap délután fél 5 órai kezdettel a Kereskedelmi Csarnok nagytermében évindító nyilvános közös közgyűlést rendeznek, amelynek keretében az egyesületek múlt évi munkáiról és az évi terveikről számolnak be. Az ünnepi beszédet dr. Schriffert Béla apostoli kormányzó helynök, a Róm. Kat. Nőszövetség bihari kerületének igazgatója mondja. A műsorban szerepel az Immaculata Intézet jónévi énekkara is, mely Csikyné Schriffert Margit énektanárnő vezényletével két szép zsoltárt ad elő Kodály és Halmos feldolgozásában.

Ugyanaznap reggel fél 9-kor az egyesületek közös szent mise vészenek részt közös áldozással a Székesegyházban Sz. Erzsébet Asszony tiszteletére. A szent mise alatt az Immaculata Intézet énekkara énekel. A nagyváradi katolikus női egyesületek ezen lendületesnek ígérkező szép ünnepe elé az idén még fokozottabb érdeklődéssel nézünk, emlékeztetve arra, hogy az elmúlt évi közgyűlések milyen tartalmas és magas színvonalú rendezések voltak.

Turóczy Zoltán evangélikus püspök iktatja be Turmezei Sándor evangélikus lelkészt

Nagyváradi. Saját tud. Most vasárnap délelőtt 10 órakor emlékezik meg az evangélikus egyház (Csáky u. 26.) az istentisztelet keretében halottjairól. Istentisztelet után a templomban presbitériumi gyűlés lesz, egy hétre rá pedig az új lelkész, Turmezei Sándor ünnepélyes beiktatása a kerület püspöke, Turóczy Zoltán által.

Bacéit szívesen adnak ezet a franciák

A nyersanyaghiány következtében Franciaországnak is szüksége van rézre. A hatóságok kénytelenek voltak a lakossághoz fordulni, hogy adják oda a háztartásokban található rézet, amelynek kilójáért 30 frankot fizettek. Miután a felhívásnak nem volt elég eredménye, most érdekes módszert próbáltak ki a Szajna-tartományban rézgyűjtésre. Mint ismeretes, a franciák kedvelik leginkább a bort a világon. A rézgyűjtőszervezet tehát bort kínál a beszállítótól rézért. A kémgyűjtés kormánybiztosának jelentése szerint a próba nagyszélesen bevált: 2.400.000 liter bor fizetség ellenében 85.000 kiló rézet sikerült összeszedni, vagyis 25 százalékkal többet, mint tavaly, amikor csak pénzt adtak a rézért, nem pedig bort. (TEK.)

Kávéházakban és vendéglőkben kérjétek a "MAGYAR LAPOK"-at.

Elbucsuztatta a MÁV alműhely népes családja a Budapestre áthelyezett vitéz Tarján Jenő műhelyfőnököt

Saly József új műhelyfőnök a szociális igazságot, a magyar öntudatot és a munka szeretetét hangoztatta beköszöntőjében

Nagyváradi. Saját tud. Bensőséges és családi összejövetelen búcsúzott el a nagyváradi MÁV alműhely vitéz Tarján Jenő műhelyfőnököt, akit az Igazgatóság érdemei elismerése mellett Budapestre helyezett át, ugyanakkor őszinte szeretettel köszöntötte az új műhelyfőnököt, Saly József műszaki tanácsost, aki Székesfehérvárról jött Nagyváradra vitéz Tarján Jenő örökébe. A búcsúztatáson s egyben az üdvözlésen a nagyváradi állomás szolgálati főnökei is megjelentek. Ott volt a búcsúzó és a most érkezett műhelyfőnökön kívül Laky Kálmán állomásfőnök, Balogh József fűtőházfőnök, Mártha Gábor szertárfőnök, Karsay Ferenc osztálymérnök, Hóbe Jenő

raktárfőnök, Keresztury Lajos főintéző, Balogh Lajos főintéző, Dezsőffy Gábor főintéző, Tóth Lajos intéző és az alműhely népes családjának nagyon sok tagja.

A bensőséges ünnepség a Himnuszszal kezdődött meg, amelyet a MÁV Turul Dal- és Zeneegylet zene- és énekkara adott elő Kovács Győző karnagy vezetésével. A Himnusz elneklése után Keresztury Lajos főintéző mondott búcsúbeszédet. Keresztury Lajos miután bejelentette, hogy vitéz Tarján Jenő főmérnököt az Igazgatóság érdemei elismerése mellett az istván-telki főműhelyhez rendelte előkelő becsztásban, ezeket mondta:

ja, olyan életelvnek, amely nála családi hagyomány, amelyet frontarcos, ellenforradalmári multja és a jelenlegi magyar cél alakítottak ki benne. Kérte volt beosztottjait, hogy a keresztény, nemzeti, szociális és népi célokért sohase szünjenek meg dolgozni.

Névszerint is megköszönte Keresztury Lajos főintéző s Tóth Lajos munkáját, de mindenkinek megköszönte a megértését és szeretetét. Kérte ezután Saly József új műhelyfőnököt, hogy azzal a cserkészlelkülettel vezesse ezt a műhelyt, amelyet már régóta megtanult nála becsúlni.

"A szociális igazságokért fogok harcolni..."

Vitéz Tarján Jenő után Saly József műszaki tanácsos emelkedett szólásra. Hangoztatta, hogy bár húsz évi székesfehérvári tartózkodás után jött ide, még sem jött idegen helyre, mert vasutasok közé jött. Munkásságában három célkitűzés vezet: a szociális igazságosság, amelyért már eddig sokat harcolt újságcikkekben, előadásokban; a magyar öntudat nevelése és a munka szeretete. Aki dolgozik, az szereti az Istent, mert az alkotó munkás éppen ezáltal törekszik magában kialakítani Isten képmását. Igyekezni fog ezekben előljárni, példát mutatni. Bárki mindig bizalommal mehet hozzá.

Saly József ezzel zárta szavait: — Cserkész voltam, cserkész vagyok és az is maradok!

A bensőséges ünnepség után kedélyes szeretetvendégség volt az alműhely kulturális helyiségében, amelyen az énekkar és a zenekar nagy sikerrel működött közre. (pont.)

Meghalt Szita Ferenc dr rendőr segédfogalmazó

A megdöbbenés erejével hatott az a hír, hogy Szita Ferenc dr. m. kir. rendőr s. fogalmazó, 10-én délután 4 órakor elhunyt.

Szita Ferencet igen sokan ismerték Nagyváradon. A visszacsatolás után került városunkba, de a csendes, halkszavú rendőrtisztet csakhamar megszerették közvetlen szívélyességéért, úri modoráért, figyelmességéért. Ugy hivatalában, mint a társasági életben csak elismerést és megbecsülést vívott ki magának.

Néhány héttel ezelőtt alattomos betegség támadta meg. Hosszu ideig nem is tudták megállapítani mi a baja. Hiábvalónak bizonyult az orvosok minden igyekezete. Szita Ferenc hosszas szenvedés után 29 éves korában elhunyt.

A tragikus halálesetről értesítették a dunántúli Hajmáskéren lakó édesapját, aki ma érkezik meg Nagyváradra. A temetéséről is csak ma törté-
uik intézkedés.

Az alműhely a magyar munkás megbecsült munkájának meleg otthona

— A napokban valaki azt mondta, hogy olyan ez a műhely, mint egy meleg otthon. Ennél szebbet, találobbat nem is lehetett volna mondani. Ez a műhely valóban a magyar munkás megbecsült munkájának meghitt, szerető, meleg otthona, ahová az ország egyik legszebb székelykapuján keresztül lép be, s ha munkája végeztével fel akar üdülni, ugyancsak itt talál magának némes szórakozást. Ezt az alműhely népes családja mind vitéz Tarján Jenőnek köszöni. Ezen az otthonon kívül közvetlenül a felszabadulás után életre hívta a MÁV Sportegyesületet, amely azóta is virágzik, azután megalakította a MÁV Turul Dal- és Zeneegyletet. Azonban ezeket az alkotásokat mind szétmállaszthatja az idő. Az egyesületek átalakulhatnak, megszűnhetnek. Valami más marad itt vitéz Tarján Jenő után, amit semmiféle földrengés, sem árvíz, sem tűzvész nem pusztíthat el, mert az a lelkeben van elvetve jó magként: ez az ő páratlanul gazdag egyénisége és meleg, megértő szíve.

Megható szavakkal emlékezett meg Keresztury Lajos vitéz Tarján Jenő kiváló tulajdonságairól, majd ezekkel a szavakkal foglalta össze munkásságát:

Balogh József beszél a szolgálati főnökök nevében

Keresztury Lajos főintéző után Mérsáros Lajos a Dal- és Zeneegylet alakító vitéz Tarján Jenő főmérnököt átadva neki az egyet ajándékát, majd üdvözölte az új műhelyfőnököt, kérve jóindulatát és támogatását a szépen fejlődő egylettel szemben. Mérsáros Lajos után a kis Petry József búcsúztatja el a távozó műhelyfőnököt az alműhelyi alkalmazottak gyermekeinek nevében. Megköszönve, hogy szüleiken keresztül ők is annyi sok jót kaptak tőle. Fábrián Mancika virágcsokorral üdvözölte az új műhelyfőnököt és kérte szerető gondoskodását mindnyájuk iránt.

A nagyváradi állomás szolgálati főnökei nevében Balogh József fűtőházi főnök búcsúztatja vitéz Tarján Jenő

— A hosszú ideig rabság alatt tartott lelkeket fölemelte magához. Nemcsak műhelyfőnöke volt itt az államasatnak, hanem misszionáriusa az igaz keresztény, magyar nemzeti gondolatnak.

Ezután közvetlen szavak kíséretében adta át vitéz Tarján Jenő műhelyfőnöknek az alműhely személyzetének értékes ajándékát, egy csinos ezüstszelencét.

Keresztury Lajos ezután az új műhelyfőnök, Saly József felé fordult és magyaros szívélyességgel köszöntötte őt az alműhely családja nevében. Hangoztatta, hogy itt más embereket fog találni, mint amilyenekkel eddigi munkahelyén, Székesfehérváron volt dolga. Az emberek itt lelkiükben bevésve, egyéniségükbe beégetve viselik Trianon nyomait. Azonban a szolgálati címek és beosztások mellett csak két megkülönböztetést ismernek: becsületes jó ember-e, valaki, vagy nem. Kérte az új műhelyfőnököt, hogy vegye szerető gondjába beosztottjait, elsősorban a munkásait. Legyen jó főnök és ugyanakkor jószívű atya is. Ünnepelesen fogadta a maga és társai nevében is, hogy teljes odaadással fogják teljesíteni kötelességüket.

főmérnököt, kérve őt, hogy szeretettel gondoljon vissza Nagyváradra, ahol őt annyian szerették. Az új műhelyfőnököt köszöntve, hangoztatta, hogy régi barátság révén bizonyos abban, hogy senki sem fog csalódni Saly Józsefben.

Az énekkar száma után vitéz Tarján Jenő válaszolt az elhangzott búcsúbeszédre. Megható szavakkal mondott köszönetet a kedves ünnepségért, a meleg búcsúszavakért. Igyekezett elhárítani magától a dicséreteket s hangoztatta, hogy tudatában hibáinak és fogyatékoságainak. Mégis nyugodt a lelkiismerete, mert kitarotán és szinte makacs következetességgel munkálkodott az egymáshoz való közeledés minél tökéletesebb megvalósításán. Ezt életelvnek tart-

Milyen foglalkozási ágakban keresnek munkát és találnak elhelyezkedést a váradi munkanélküliek?

Nagyvárad. A váradi munkaközvetítő hivatal legújabb kimutatása szerint a következő foglalkozási ágakban kaphatnak és keresnek munkát a munkanélküliek:

Foglalkozást kaphat: 2 bádógos, 3 borbély, 2 cipész, 1 kovács, 1 villanyszerelő, 2 asztalos, 3 bejárónő, 3 mindenfélék.

Foglalkozást keres: 3 asztalos, 1 bádógos, 3 bútorfényező, 3 csizmadia, 1 cipőfelsőrészkesztő, 6 gépész, 1 gépkocsivezető, 13 férfi és 21 női segédmunkás, 1 kárpitos, 2 kereskedősegéd, 1 kerékgyártó, 1 kovács, 1 kőműves, 4 lakatos, 2 magántisztviselő (nő), 1 molnár, 1 szűcs, 1 villanyszerelő, 1 ápolónő, 6 bejárónő, 29 mindenfélék, 4 takarítónő, 1 kapus, 4 kertész, 11 szolga.

A közvetítés teljesen ingyenes.

Megbirságot adják azokat a háztulajdonosokat, akik nem nyújtják be idejében az adóvallomást

A városi adóhivataltól az alábbi hírdetményt kaptuk közlés végett:

Megállapítottam, hogy az érdekelt háztulajdonosok igen jelentős része még nem tett eleget házbérvallomási iv beadási kötelezettségének.

Nyomatékosan figyelmeztetem az érdekelt háztulajdonosokat, hogy saját érdekükben tegyenek eleget fenti kötelezettségüknek és vallomási iverket legkésőbb f. évi november hó 30-ig nyújtják be a városi adóhivatal földszint 17. sz. szobájában, mert ellenkező esetben a H. H. Ö. 26. §-a értelmében a kivetés során megállapított adónak 5 százalékát, ha pedig a beadására hozzájuk intézett felhívásnak a kitűzött határidőn belül sem tesznek eleget, úgy a megállapított adónak 10 százalékát fizetik bírság fejében.

A bevallásra szolgáló nyomtatványok városháza földszint 17. sz. szobájában szerezhetők be, ahol az érdeklődők a szükséges felvilágosításokat is megkapják.

Nagyvárad, 1942. november 10.

Dr. Békési s. k., városi tanácsnok, pénzügyi közigazgatási tanácsadó.

Tűz pusztított egy nagyváradi kereskedő üzletében

Nagyvárad. Szerdán este 3 óra tájban telefonon jelentették a tűzoltóknak, hogy Kondás Tibor Rimanóczy-utca 2. szám alatt lévő bőröndös üzletében tűz támadt. A tűzoltók nyomban a helyszínre siettek és egy órai munka után sikerült a tüzet — amely a kiszolgáló asztalt, árut és a berendezést fenyegette — eloltani.

Jeles szerint a kályhából kipattanó szikrából keletkezett a kár mintegy 3000 pengő, amely biztosítás útján megtérül.

Kávéházakban és vendéglőkben kérje Magyar Lapok at.

Nagyváradon alakul meg az ország első vasutas levente-leány-csoportja

Kereszty Zsuzsa nyilatkozik a leánycsoport célkitűzéseiről és terveiről

Nagyvárad. Saját tud. A nagyváradi leventemozgalom történetében jelentős esemény lesz a vasutas leánycsoport megalakulása, amelyre a napokban már sor kerül. A csoport megalakítását Kereszty Zsuzsa, Kereszty Lajos MÁV-főintéző leánya vette a kezébe. A csoport megalakulása azért is fontos, mert az államvasutak alkalmazottainál kifejlesztett erős hivatástudat minden téren alkalmas összekötő kapocs. Az államvasutak intézményein keresztül könnyű lesz hozzáférőzni mindenkinek. Az almuhely vezetősége készséggel boosájtotta rendelkezésére helyiségeit, úgy hogy minden előfeltétele megvan a sikernek.

Megkérdeztük Kereszty Zsuzsát, hogy mi a terve a megalakítással és milyen célkitűzésekkel veszi kezébe a nem könnyű munkát?

— A más téren megindult összefogások indítottak arra, — mondotta, — hogy a leventemozgalom megindításáról gondoskodjak. A vasutas népség aprajánagyja úgy is bizonyos mértékig katonás

szellemben és fegyelmeztségben él. Nem lesz nehéz tehát a leventemozgalmat megszerettetni. Támogatást kapunk a szolgálati főnökektől, helyiségünk van, csak áldozatos munkára van most már szükség. Erről pedig gondoskodunk mi, vasutasleányok. Egyébként magunk szántuk a mi kis csoportunkat. Reméljük, hogy nyomában rövidesen megalakul a másik nagy katonás fegyelmu intézmény, a posta keretén belül is a levente-leánycsoport, utána pedig a többiek is. — mondotta a továbbiakban.

— Első teendőinket természetesen a leventenevelés tárgyköréből vesszük, de nagy súlyt fektetünk majd a szociális szolgálatokra. Segítünk a most megalakult MANSz csoportnak a vándorkelengyék elkészítésében és minden más szociális munkában.

Azzal a benyomással búcsúztunk el a megalakulás előtt álló új levente-leánycsoport megalmodójától, hogy lelkesedése és elzántsága teljes sikerrel fog járni.

Sulyos ítéletet hozott a törvényszék a széna- és mézárdrágítók ügyében

Diner András 1000, Schwartz Sándor 800 pengő pénzbüntetést kapott

Nagyvárad. A nagyváradi törvényszék dr. Rozslyay egyes bírāja, mint uszorabírószék özv. Lázár Pálné fogyvásárhelyi asszonyt árdrágításért 400 pengő pénzbüntetésre ítélte, mert 33 mázsa szénát a megállapított 7.26 pengős ár helyett mázsánként 24 pengőért adott el.

Schwartz Sándor nagyváradi, Kapisztrán-tér 12. szám alatt lakó 74 éves szénakereskedő két rendbeli árdrágító visszaéléssel volt vádolva azért, mert mintegy 2-300 mázsa lucernát és löherét, továbbá 150 kiló zabot a megállapított árnál jóval magasabb értékben vett és adott el. A két ügyet az uszorabírószék egyesítette, majd a vádlott beismertő vallomása után jogerősen 800 pengő pénzbüntetésre ítélte, amely összeg nem fizetés esetén a büntetés 80 napi fogházra változtatható át. Elrendelte a bíróság az előzetes letartóztatásban lévő vádlott szabadlábrahelyezését.

Pap András Templom-utca 30 szám alatt lakó váradi szénakereskedő hasonló váddal terheltlen állott az uszorabírószék előtt. A vádlott öszintén beismerte bűnét, azzal védekezve, hogy a bérkocsisok rimánkodtak szénáért és ő nem mázsával, hanem „szemre” vette a szénát, amivel alaposan becsapódott, mert 80 mázsa helyett 40 mázsát tett ki az áru. A szénát nem további eladásra vette és 620 pengőt ráfizetett az üzletre. A bíróság figyelembe vette a számos enyhítő körülményt és a vádlottat jogerősen 400 pengőre büntette, el-

rendelve azonnali szabadlábrahelyezését.

Diner András 39 éves, Széchenyi-tér 6. szám alatt lakó kávéügynök — mint lapunkban pár nappal ezelőtt megirtuk — 2000 kilogramm méz eladását közvetítette egyik váradi kereskedőnek 4 pengő 10 fillér ár helyett 6 pengő kilónkénti árban. Az eladó Pap László szilágycsehi kereskedő 4000 pengő előleget felvett a szilágycsehi vevőtől, majd 3700 pengő utánvét mellett elküldötte a 20 mázsa mézet a kereskedőnek, aki ezután feljelentette az árdrágítókat. Diner Andrást és Pap Lászlót a rendőrség őrizetbe vette, majd átkísérték az ügyészségre, az uszorabírószék pedig két nap múlva tárgyalta az ügyet.

A vádlottak védelmét dr. Könyves Ervin látta el. Diner András a bíróság előtt beismerte, hogy a közvetítést 6 pengős árban végrehajtotta, de azzal védekezett, hogy neki ebből nem származott haszna. Pap László ellenben tagadta a vádat.

Délután folytatta az uszorabírószék a tárgyalást, amelyre beidézte a feljelentő váradi kereskedőt is. Pap Lászlót végül a bíróság bizonyíték hiányában felmentette. Diner Andrást pedig 1000 pengő pénzbüntetésre ítélte jogerősen.

Szénaárdrágításért került ezután az uszorabírószék elé Sipai Róza kereskedő, majd a bíróság eljette az üzletszerűség vádját, vétségért 600 pengőre büntette a vádlottat.

Vitéz dr. Moldoványi István táblaelnök és dr. Nizsalovszky Endre egyetemi tanár beszélnek a Katolikus Akció péntek esti előadásán

Nagyvárad. Saját tud. A világnézetű előadássorozatot rendező Katolikus Akció különféle szempontokból: teológiai, közjogi, társadalmi, pedagógiai, szociális és kortörténeti szempontokból, kiváló előadók megvilágításában mutatja be immár három hete keresztény társadalmunknak legfontosabb tartó pillérét: a keresztény házasságot.

A kérdésnek alapvető megvilágítását a teológusok adták ebben a négy előadásban, mely eddig elhangzott. A házasságnak a Teremtőhöz, Krisztushoz és egyházhoz való viszonyát mutatták be az eddigi szereplők: Dr. Scheffler János, dr. Kecskés Pál, dr. Marczell Mihály és dr. Ibrányi Ferenc.

Azon sok nézőpont között, melyről a házasság intézményét vizsgálhatjuk, egyik lényeges alap az a kapcsolat, amely a házasságot az államhoz és a hazához fűzi. Az előbbi inkább jogi és politikai vonatkozásokat foglal magában, az utóbbi pedig nemzeti és erkölcsi szempontokat jelent.

Ebből a két szempontból kerül a legszakavatottabb hozzáértők részéről megvilágításba a házasság intézménye a Katolikus Akció folyó hó 13-iki, pénteki előadóján vitéz dr. Moldoványi István a nagyváradi kir. ítélőtábla elnöke államjogi szempontból mutatja majd a hallgatóság elé a házassági intézményt „Állam és a házasság” című előadásában. Magyar nemzeti szempontból pedig dr. Nizsalovszky Endre, a budapesti Pázmány Péter tudományegyetem ny. r. tanára, városunk szülötte s egykori diákja s ma is őszinte jóbarátja, veszi vizsgálat tárgyává a keresztény házasságot „Magyar sorskérdések és a szentségi házasság” című előadásában. Az előadásokat dr. Gyöngyössi István a nagyváradi kir. főügyész nyitja meg. A két előadást a m. kir. Gábor Áron honvéd tüzerhadapródiskola növendékei kötik egybe a „Honvéd” című költemény szavalókórusban történő előadásával.

Az előadások színhelye: a Kereskedelmi Csarnok nagy előadóterme, kezdete 13-án, pénteken este pontosan 6 órakor.

Az előadások látogatása díjtalan.

Harminchat pécsi városi kislakás építésére hirdetnek versenypályázatot

A Magyar Tudósító jelenti: A pécsi lakáshiány enyhítése érdekében a város elhatározta, hogy a 700.000 pengős MABI kölcsönt kislakások építésére fordítja és eláll attól a tervtől, hogy ebből a pénzből fertőtlenítő intézetet és a temetőben ravatalazót építsen. Ennek értelmében még novemberben kiadják a versenytárgyalást 36 kislakásos ház építésére. A tervek szerint még december elején szeretnék megkezdeni az építkezést, úgyhogy a 36 ház már tavasszal rendelkezésre álljon. A MABI kölcsönön kívül még félmillió pengőt fordít a város lakásépítésére.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 5 SZÁM.
Telefon: 12-27.

ELŐFIZETÉSI ARAK: Egész évre 30,
félévre 15, egy óra 2.50 pengő.
Postatakarékpénztári csekk számlánk
száma: 72.301.
Késziratokat nem adunk vissza.

Egyezmény a finn és magyar posta-igazgatóság között. A MTI jelenti: A magyar és a finn postaigazgatóság között különpostai egyezmény jött létre, amely 1942 december 1-én lép életbe és jelentős mérsékléseket biztosít a kölcsönös postai forgalomban. A közönséges levél postai szállítási díja 20 grammmig az egyik országból a másikra 20 fillér lesz, a közönséges levelezőlapé 12 fillér. Más postai tételeknél is jelentősen mérséklik a díjakat.

NIZSALÓVSZKY ENDRE DR. EGYTEMI TANÁR RÉSZVÉTELEVEL ÉRTÉKEZLET LESZ A VÁROSHÁZÁN A LÉTESITENDŐ FŐISKOLA ÜGYÉBEN. Nagyvárad. Saját tud. Dr. Soós István polgármester szombat délelőtt 10 órára összehívta a létesítendő főiskola ügyében alakított városi bizottságot, hogy értékezzék a tárgyalják meg a kultúrminiszter beszéde után kialakult helyzetet és meghallgassák dr. Nizsalóvszky Endre budapesti egyetemi tanárt, aki a főiskola kérdésében bizonyos utasításokkal jött Nagyváradra. Az értékezzék fontos kérdéseket fog meg tárgyalni a főiskolával kapcsolatban.

Nagy örökséghez jutott a bolgár állam. A macedóniai Shtip városban élt a dúsgazdag Piperewszki Tódor nagypáros. Működő a szófiai törvényeségen most szeptember 15-én felbontották a végrendeletét, meglepetéssel értesült a világ, hogy a Piperewszki vagyonának 20 százalékát, mintegy 160 millió levét az államra hagyta, amelynek kamataival Shtipben kórházat és iskolát kell építeni. A végrendeletkező egyben feleségét is kötelezte, hogy a rájagyvott részt kb. 30 millió levát halála után szintén az államnak juttassa.

Nedves falak szigeteléséhez használjunk
TRICOSAL-t
Kapható: **MAJER TIVADAR**
Építőanyagkereskedőnél
Kapisztrán tér 1. Tel. 16-10

ÁRVERÉSI HIRDETÉNY. Dr. Dóczy Kálmán és Dr. Könyves Ervin ügyvéd által képviselt Széplaki Ferenc javára 1500 P tőke, ennek 1941. november 21-től járó 5 százalékos kamata, 209 P 60 fillér már megállapított költségek és jár. ir. végrehajtást szenvedők lakásán, üzletében: Biharfélegyháza községben Nagy-utca 94. sz. a leendő megtartására határozottól 1942. évi december hó 4. napjának délelőtti 9 órája tüzetik ki, amikor a bíróság lefoglalt és a végrehajtási jegyzőkönyv 1-5. és 7. t. a. összeírta butorokat, kerékpár, rádió, vaszkazetta, erődökből kitermelt vasrudak, borjú s egyéb ingóságokat a legtöbbet ígérőnek, de legalább a becsár kétharmad részéért, készpénzfizetés mellett el fogom adni még akkor is, ha a bejelentő fel a helyszínen nem jelenne meg, ha csak ellenkező kívánságot írásban nem nyilvánít. Székelyhid, 1942. évi november hó 2-án. Olvashatatlan aláírás, kir. bírósági végrehajtó.

AZ ERDELYI HELIKON novemberi száma „Erdély legnagyobb magyarja” címmel közli a Mikó Imre eerleg-beszédet. Kovács László a nemrégiben elhunyt dr. Tusa Gáborról emlékezik meg. Jékely Zoltán „Buceu a világfűságtól” címmel Hunyady Sándorról emlékezik meg. A kolozsvári magyar színjátszás 150 éves évfordulójának november hó 15-iki jubileumi ünnepe alkalmából két tanulmányt közöl a folyóirat és pedig Pukánszky Kádár Jolán a kolozsvári nemzeti színház első igazgatójának, Kotei Patkó Jánosnak, Bory István pedig a kolozsvári színjátszás nagy színésznőnek, Szentgyörgyi Istvánnak életét és munkásságát ismerteti. A szépirodalmi részben Jékely Zoltán Molter Károly, Hobán Jenő és Horváth Imre írtak.

Drucker György névváltoztatása. Dr. Drucker György miniszteri titkár, a Külügyi Szemle felelős szerkesztője és a Magyar Külügyi Társaság alelnöke, belügyminiszteri engedéllyel eddigi családi neve helyett a bellusj Baross nemzetséghez tartozó anyja után a „Baross” nevet vette fel.

MEGNYILT Kiss János gyapjuszövetekben dusan felszerelt áru raktára
Szent László-tér 5. szám. (Pável u. sarok)

Józsei Ferenc főherceg ünnepi beszéde nyitja meg a vasárnapi turáni ünnepélyt

Dr Cholnoky Jenő egyetemi tanár iapán, és Ispánovits Sándor igazgató finn előadást tart

Nagyvárad. Saját tud. Városunk társadalmi életének kimagasló eseménye lesz vasárnap délelőtt fél 12 órakor a Szigligeti Színházban rendezett turáni ünnepély. Az ünnepélyt dr. Józsei Ferenc királyi herceg, a Turáni Társaság védnöke nyitja meg. Dr Cholnoky Jenő egyetemi nyilvános tanár, a világhírű beológus, a magyar tudományos élet egyik legkimagaslóbb alakja japán vonatkozású előadást tart. Ispánovits Sándor igazgató Finnországról, az ezer tő országának szépségeiről és rokonszenves testvérnépünkről tart előadást. Ispánovits elapós ismerője a finneknek, előadásának anyagát közvetlen tapasztalattal gyűjtötte. Több tanulmányt utat végzett Finnországban. Dr Gergetyfy Gábor, a Turáni Társaság igazgatója, a turáni eszme mai jelentőségét ismerteti. A turáni gondolat és célkitűzései különösen az elmúlt világháború után jelentkeztek. A trianoni megcsonkítások után európai

KORONA Filmszínházban
A legelső részben színes magyar film
A beszélő köntös
Jávör, Tasnády, Kiss F., Csontos, Bilicsy, Vaszary, Szilassy

LÉGOLTALMI KOZLEMÉNYEK! Tekintettel arra, hogy a H. M. által elrendelt légvédelmi készültség még tart, a padlások elhelyezett viztartó edényeket vízzel kell megtölteni még november 1. után is. A viz befagyása ellen úgy védekezhetünk, hogy minden 100 literes edénybe 3-4 kilogramm konyhasót keverünk, az 50 literesbe ennek a mennyiségnek a felét, gondoskodva arról, hogy a víz időnként meglegyen keverve, miáltal a benne levő sómennyiség kicsapódását gátoljuk meg. Röviden: vizet kell tartani a padlásokon még november 1. után is!

mondási idő elteltékor valamennyit visszazartotta, kivéve őt, az egyetlen keresztény alkalmazottat s ellentétben a felmondó levélben hivatkozott gazdasági helyzetre, elbocsátás után azonnal hirtetést tett főzzé a kolozsvári Uj Kelet című cionista lapban ezzel a szöveggel: „konfekció szakmából ügyes eladót keresek. Róna Andor nagyváradai konfekciós háza.” Röviddel ezután a Róna-cég tényleg vett is fel új alkalmazottakat, kizárólag zsidókat. Megjegyzem még a terezet, hogy mindez abban az időben történt, amikor az uralmon lévő Goga-kormány meghozta a zsidók elleni első törvényes intézkedéseket és így, mint egyetlen katolikus, keresztény embert ellenségeskedéssel nézték az üzletben. Reá az elbocsátásból helyrehozhatatlan kár eszarmozott, mert miután csak egyedül őt bocsátották el, jelentkezékor mindenütt bizalmatlansággal és gyanakvással fogadták s többé a konfekciós szakmában nem is tudott elhelyezkedni. Panaszával a Munkabíró-sághoz fordult, amely azonban keresetét elutasította. Felebbezésben most ennek az elutasító végzésnek megváltoztatását, illetve 200 ezer leinek megfelelő erkölcsi és anyagi kártérítés megítélését kéri, miután több, mint két évig nem tudott elhelyezkedni s az utolsó havi fizetése a Róna-cégnél 5500 lei volt.

A bíróság új tárgyalást tűzött ki az ügyben.

Folyóirat-szemle

A KÜLÜGYI SZEMLE NOVEMBERI KÖTETE. A Magyar Külügyi Társaság kiadásában és Baross Drucker György szerkesztésében megjelenő *Külügyi Szemle* novemberi száma a szokott változatos, időszerű tartalommal most hagyta el a sajtót. Dr Félégyházy József teológiai tanár „A tegnapi és ma pápai diplomáciája” című nagyszabású tanulmányának különös időszerűségét adnak azok a tárgyalások, amelyek legutóbb XII. Pius pápa Roosevelt megbízottjával, Taylorral folytatott, Portugália és Európa címen részleteket közöl a *Külügyi Szemle* abból a világszerte nagy feltűnést keltett beszédből, amelyet Salazar portugál miniszterelnök a semlegességről és az új világrendről tartott. Szentkirályi József intézeti tanár ismerteti Hodza Milán volt cseh-szlovák miniszterelnöknek a közép-európai federációról írt, legutóbb Londonban megjelent művét. Dr Kertész János szociográfus a legutóbb megkötött cseh-szlovák- lengyel egyezményről összefüggően „Lengyel-cseh ellentétek a történelem folyamán” címen írt cikket. Végül báró Wesselényi Miklós publicista „A Fekete-tenger problémái” címen írt időszerű tanulmányt, kapcsolatban a tengely-csapatok kaukázusi előretörésével. A rovatok ez alkalommal is gazdagok és időszerűek. Beszámolnak az utolsó letek Kézváltásai, nemzetközi jogi kisebbségi, világgazdasági stb. eseményeiről.

Miért bocsátotta el a Róna-cég egyetlen keresztény alkalmazottját?

Jeremiás Ákos megfellebbezte a munkabíró-ság elutasító határozatát

Nagyvárad. Saját tud. A nagyváradai törvényesék Veres-Harmathy-Kolumbán tanácsa ma tárgyalta Jeremiás Ákos nagyváradai lakosnak, a Róna Andor-cég volt alkalmazottjának felebbezését, melyet jogi képviselője, dr. Krajinik Sándor útján a nagyváradai Munkabíró-ság 1940 november 13-án hozott határozat ellen adott be. Felebbezése indokolásában Jeremiás

előadja, hogy 1915 május 1-én lépett az alperes cég szolgálatába, mint magántisztviselő és ezzel a jellel különböző minőségben és beosztásban szolgált a cég érdekeit egészen 1939 február hó 1-ig, tehát 24 évig — amikor is alperes, a gazdasági közhatalom felváltva, egy évi felmondással elbocsátotta. Vele együtt a Róna-cég a többi alkalmazottainak is felmondott, de a fel-

Milyen névre állítható ki elvált nő iparigazolványa?

Egy elvált asszony panasszal élt a kereskedelmi miniszternél az alsóbbfokú iparhatóság ellen, mert a részére kiadott iparigazolványt nem elvált férje nevére, hanem leánykori nevére állították ki.

A kereskedelmi miniszter a felülvizsgálati kérelmet elutasította. Megállapítást nyert ugyanis, hogy a bíróság a házasságot az asszony vétkecségből bontotta fel, már pedig a törvény szerint az elvált vétkes nő férje nevét nem viselheti, ellenben a nem vétkes nő a férj nevét a házasság felbontása után is megtarthatja, ha ezen akaratát a perben kifejezte. A bíróság a nőnek ezen jogát a felbontó ítéletben kimondani. Miután tehát a házasság az asszony hibájából bontott fel, ebből következik, hogy a nő a válóper befejezése után nem használhatta már férje nevét. Ilyenformán iparigazolványt sem válthat volt férje nevére, hanem leánykori nevére.

RÁDIÓ

PÉNTEK, NOVEMBER 13.

Budapest I.

- 5.40 Üzen az otthon. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
- 6.40 Ebresztő. Torna. Hírek. Közlemények. Reggeli zene.
- 10.15 Szórakoztató zene.
- 11.15 Lapham: Japán zongoraverseny, c-moll. Zongora: a szerző.
- 11.40 Torday Árpád dr. egyetemi rendkívüli tanár orvosi előadása.
- 12.10 Országos Postászenekar.
- 13.30 Honvédeink üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
- 14.00 Vidák Sándor cigányzenekara.
- 15.20 Simonyné Gróh Klára hegedű.
- 16.00 Diákféltóra.
- 17.00 Rádió a rádióról.
- 17.10 Radics Gábor tánczenekara.
- 17.30 Sportközlemények.
- 17.40 Szilóssy Alfréd előadása a háborús kóztúji közlekedésről.
- 18.00 Német hallgatóinknak.
- 18.20 Magyar népmuzsika. Irta és összeállította Molnár Imre dr., a Zeneművészeti Főiskola tanára. — Közreműködik Szecsődi Irén és Szigeti Sándor zenekari kísérettel.
- 19.05 A Filharmonia Társaság hangversenyének közvetítése az Operaházból.
- 20.10 Peéry Piri verseket mond.
- 20.25 Operettirészetek.
- 21.20 Meceki Rudolf és Szönyi Jenő kézzongorás műsora.
- 22.10 Gáspár Lajos cigányzenekara.
- 22.50 Rádiózenekar.

Budapest II.

- 17.00 Kisháznő Magyar Franciska magyar nótákat énekel, kíséri Danyi Pali cigányzenekara.
- 18.00 Sárkány Sándorné elbeszélése.
- 18.15 Bagossy Judit zongorázik.
- 18.40 Laudi: Arlekin bosszúja. Enzo de Muro Lomanto és Maria Zamboni
- 19.05 Gyorsirótanfolyam.
- 19.30 Táncezena.
- 20.00 Mesterházy Jenő előadása.
- 20.30 Debussy: g-moll vonósnégyes.

Keresztény magyar

keresztény

magyarnál vásárol

SPORT

Sportkörökben Holló Zoltán miniszteri biztos lemondására számítanak

Dr. Dalló Gyulát emlegetik az utódlással kapcsolatban

Nagyvárad. Saját tud. Az Erdélyi Néplap csütörtöki száma érdekes cikket közöl a NAC vezetőségében már több mint egy hónapja tartó válság újabb fejleményeiről. Az Erdélyi Néplap többek között ezeket írja:

Alig múlt el hónapja annak a nagy sportszenzációnak, amikor minden átmenet nélkül felfüggesztette a NAC önkormányzati jogát és az ügyek vitelére miniszteri biztost rendeltek ki.

Am a kibontakozás mégsem ment olyan simán, mint ahogy az első látásra gondolta a miniszteri biztos. Több tárgyaláson keresztül próbálták áthidalni az ellentéteket, de teljes egészében sohasem jutottak dülőre a végül is odavezetett a kérdés kiéleződése, hogy Holló Zoltán legjobb szándéktól vezettetve sem volt képes a NAC érdekeit úgy szolgálni, mint ahogy ő szerette volna, s így vég-

vényesen megérlelődött benne az az elhatározás, hogy lemond tisztségéről.

Holló Zoltán lemondásával kapcsolatosan felvetődött a kérdés, hogy mi lesz Jeney Rezső helyettes miniszteri biztosságával. Jagászörökben úgy vélekednek, hogy a miniszteri biztos lemondása maga után vonja helyettesének távozását is, mert hiszen el sem képzelhető, hogy az egyszerre kinevezett két összefüggő tisztségből csak az egyik vonja le a konzekvenciát a nehézségek miatt.

Természetesen Holló Zoltán lemondásának hírére azonnal megkezdődtek a találgatások is, hogy vajon ki követi őt a miniszterbiztosi székben. Legerősebben tartja magát az a hír, hogy Dalló Gyula dr városi tanácsnokot szemelték ki illetékes helyen utódlul, mint aki megfelelő sportvezetői multtal rendelkezik ahhoz, hogy véglegesen rendezze a NAC belső ügyeit.

Férfi ruhákat, használtakat legjobb áron vehet, eladhat

MOLNÁR

használatruha üzletében Bémer-tér 1. (udvarban) Hívásra házhoz jövök.

40 éve volt az első nemzetközi labdarugó mérkőzés

Idén, október 12-én volt negyven éve, hogy Európában az első nemzetközi labdarugómérkőzést lejátszották. 1902-ben ugyanis Magyarország és Ausztria álltak egymással szemben Bécsben, a mérkőzést Ausztria nyerte meg 5:0 arányban. A két ország csapatai 1903-ban már kétszer találkoztak Budapesten és Bécsben. Azóta pedig alig múlt el év, hogy ne mérték volna össze erejüket. Utánuk jött Franciaország és Belgium, ezek 1904-

ben játszottak először Brüsszelben. 1905-ben kezdte Hollandia és Svájc. Németország első nemzetközi mérkőzését 1908-ban játszotta Svájc ellen Bazelben. Ekkor lépett a sorba Svédország is. Legkésőbb Spanyolország és Portugália mérköztek nemzetközileg: a spanyolok 1920-ban az antwerpeni olimpiáson, a portugálok pedig 1921-ben. Ma már el sem képzelhető a sportélet az országok közti labdarugó mérkőzések nélkül. (TEK).

Arany-, ezüst-, briliáns tárgyak, svájci anker órák vétele, eladása, szakszerű alakítása, javítása **Ács Tibor,** Széchenyi tér 6.

SZINHÁZ

„Denevér“ Kovács Irén fellépésével péntek estétől

Párisi express, az idény legmulatósabb operett-újdonása csütörtökön este van a színház műsorán. Gyönyörű kiállítás! Aki 3 órára el akarja feledni bűjait-bajait, okvetlen nézza meg a „Párisi express“-t. 3 óras kacagó orkán.

Denevér, Strauss János örökbecsű nagyoperettje Kovács Irén fellépésével pénteken este premier bérlet keretében kerül felújításra. Gyönyörű kiállítás. Elsőrendű szereposztás. Teljesen új, eredeti díszleteket Útő Endre tervezte és festette. A II. felvonás táncoldaltját Kelety Aranka és Bertha András táncolják. Ezt a gyönyörű muzsikájú nagyoperettet, melyet Daniss Győző rendez, pénteken este premier bérletben, szombaton este A-bérletben, vasárnap este bérletszűnetben játssza a színház.

Szombaton délután negyed 4 órakor az idény legnagyobb sikerű vigá-

téka, a *Gazdátlan asszony* van a színház műsorán *filléres helyárrakkal*. Jegyek 30 fillértől 170 fillérig.

Vasárnap délután negyed 4 órai kezdettel Kovács Irén fellépésével Sybill, Jakobi Viktor híres nagyoperettje kerül színre *olesó helyárrakkal*. Jegyek: 40 fillértől 260 fillérig.

Bohémélet. Puccini operája november 24-én van a színház műsorán Patoky Kálmán, Kőszeghy Teréz, dr Dálnoky Viktor, Csóka Béla és Szóts D. Péter operacénekesek fellépésével. Felemelt helyárrak! Jegyek elővételben már válthatók. A m. t. premier bérlet közönség helyeit a színházi pénztár november 14-én (szombaton) este 6 óráig fenntartja.

HETI MŰSOR:

Csütörtökön este: Párisi express. Pénteken este: Denevér (premier bérlet).

Szombaton délután: Gazdátlan asszony.

Szombaton este: Denevér (A-bérlet).

Vasárnap délután: Sybill.

Vasárnap este: Denevér.

APRÓHIRDETÉSEK

Adás-vétele.

Aranyat, ezüstöt, drágaköveket vesznek. Haslinger ékszerész, Rákóczi-ut 8. szám. 363

Jó hangú rádió, olcsón eladó. Kovács, Halász-u 14. 379

Tűzelési célokra alkalmas napraforgóhéj kapható a Vegyi és Élelmiszeripari r. t.-nél, Anyos Páru, 2-6. 391

Aranyat, ezüstöt briliánsot vásárol Tarján János ékszerész, Rákóczi-ut 8. 185

Jó karban levő harmóniumot keres az almásfegyverneki plébánia. Ajánlatok a kiadóban.

Eladó regénytár. Dr Baditz, Miskolc. 153

Briliánsot, aranyat, ezüstöt vesznek Viktor ékszerész, Rákóczi-ut 3. 356

Kombinált szoba butort kifogástalan állapotban, lehetőleg sötét színben megvételre keresek. Címet a kiadóra kérek. 392

Teljesen kifogástalan rekamiét megvételre keresek. Címet a kiadóra kérek. 393

Jó hangú cimbalom eladó. Érdeklődők címüket adják le a kiadóra. 394

Alig használt kocsibunda és lábszák, báránybőr beléssel eladó. Cím a kiadóban. 396

Ingatlan

Ha ingatlant venni vagy eladni akar, úgy forduljon bizalommal

Pintér János eng.
ingatlanforgalmi irodához
Hitler Adolf u. 15. — Tel. 1400., 1040.

Eladó kétszobás, konyhás magánház. Össitelep, Bajnok-u 13. 373

Eladó eek ingatlan. Kölcsonök kaphatók betáblázásra. Jelinek ingatlaniroda, Teleki-u. 2. 359

Állást keres

Fiatal keresztény fűszerkereskedő segéd állást keres. Cím: Czizle János, Dombegyház, Csanád megye. 385

Különféle

VARRÓGÉP javítása, alkatrészek Jakab műszerész, Kossuth-utca 5.

Üzletbővítés céljából csendes társat esetleg közreműködőt keres főforgalmú falpari vállalat. 20-25.000 pengőrel megfelelő biztosíték mellett. Biztos megélhetés, jelégere a kiadóra. 395

Nagyvárad térképe

fekete nyomással P. 1-60

kapható a
MAGYAR LAPOK kiadóhivatalában

KIADÓTULAJDONOS:
SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA R

Fő- és felelős szerkesztő: Felelős kiadó:
Dr. Paál Árpád Dr. Scheffler Ferenc
Szent László-nyomda Rt.
Nagyvárad

Készült a Szent László-nyomda r. t. körforgógépén, Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 5. szám.